

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

73-і Річні Загальні Збори

ЧЕТВЕР, 25-го КВІТНЯ 2024 р.
о 3-ій год. пополудні

Український Народний Дім
140 Друга Авеню, Нью Йорк

Просимо членів обов'язково зареєструватися,
подзвонивши по тел. (212) 473-7310 (#4144).

Цього року закінчується каденція наступних членів Дирекції:
Богдана Курчака та Андрія Юзеніва

Пропозиції до Номінаційної Комісії просимо надсилати на адресу:

SELF RELIANCE (NY) F.C.U.

108 Second Avenue
New York, NY 10003

Attn: Nominating Committee

Просимо членів принести із собою членську книжечку.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Виповнилося 75 років НТШ Канади

Уляна Плавушак Підзамецька,
член Дирекції НТШ Канади

ТОРОНТО. – 75 років тому, 17 жовтня 1949 року, українські науковці, які нещодавно прибули до Канади з повоєнної Європи, заснували Наукове товариство ім. Шевченка (НТШ) в Канаді. Сьогодні НТШ Канади діє в Торонто, Оттаві, Монреалі та Едмонтоні. Серія заходів, організованих з нагоди цього знакового ювілею, розпочалася 3 лютого 2024 року в галерії Канадсько-української мистецької фундації (КУМФ) у Торонто, а також одночасно онлайн-презентаціями „Ювілейна конференція 2024 – з нагоди 150-ліття НТШ в Україні та 75-ліття НТШ в Канаді – сесія 1: „З історії Наукового товариства ім. Шевченка“.

Оргкомітет очолила мгр Уляна Пасічник, члени д-р Дарія Даревич, мгр Уляна Плавушак, Марія Лялька-Винницька, Зенон Ващук та д-р Максим Тарнавський.

Д-р Марта Дичок, голова НТШ Канади, доцент кафедри історії та політичних наук університету Вестерн, науковий співробітник Школи глобальних справ Мунка Університету Торонто та ад'юнкт-професор Національного університету „Кієво-Могилянська академія“ відкрила сесію. Виртуально з України був присутній д-р Роман Кушнір, голова НТШ України та академік НАН України, який склав привітання.

Вітання надійшли також від голови НТШ США д-р Галини Гринь, а також від НТШ Донецька, члени якого змушені були тимчасово виїхати через війну Росії проти України.

Золоті медалі на честь 150-ліття НТШ в Україні вручили колишній голові НТШ Канади д-р Д. Даревич, Тетяні Джулинській (референт фінансів) і д-р М. Дичок (теперішній голова). Нагороди офіційно отримала Почесний консул Канади в Україні д-р Оксана Винницька-Юсипович під час урочистої академії до 150-річчя НТШ України, а до Канади перевезла член Дирекції НТШ Канади Марія Лялька-Винницька.

Головував на конференції член НТШ Канади д-р Тарас Кознарський, доцент кафедри слов'янських мов і літератур та афілійований викладач факультету Центру європейських, російських та євразійських студій Університету Торонто.

Першим виступив д-р Мартін Роде на тему: „Наукове товариство імені Шевченка у Львові та формування (західно) української культури знань, 1892-1939“ (англійською мовою, онлайн). Д-р М. Роде є науковим співробітником Інституту досліджень Східної та Південно-Східної Європи ім. Лейбніца в Регенсбурзі (Німеччина), має нагороджену докторську дисертацію з наукової історії України кінця XIX та початку XX століть та

(Закінчення на стор. 9)

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

30 річний незмінний відсоток

6.456% APR*

NYC—KERHONKSON—UNIONDALE—ASTORIA—LINDENHURST

Telephone: (212) 473-7310

Toll Free: (888) SELF-REL

Email: Info@selfreliancenyc.org

Website: www.selfreliancenyc.org

*APR as of 1/12/2024 listed above. APR based upon a \$350,000 mortgage amount with no application fee and no points. 20% down-payment required; must be 1-4 family owner occupied; no prepayment penalties. Rates may change at any time without prior notice. APR – Annual Percentage Rate is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and certain closing costs and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SRNYFCU NMLS# 699320

Учасники відзначення 75-ліття НТШ в Канаді

Виповнилося...

(Закінчення зі стор. 8)

декілька досліджень про НТШ.

Другим доповідачем був проф. Франк Сисин на тему: „Золота ера української науки: Наукове товариство імені Шевченка, 1894-1914“ (українською мовою). Проф. Ф. Сисин є директором Центру українських історичних досліджень ім. Петра Ячика при Канадському інституті українських студій, професором катедри історії та клясики Альбертського університету та головним редактором Проекту перекладів творів Грушевського, дійсним членом НТШ Канади.

З третього доповіддю виступила д-р Ксенія Кебузинська на тему „Повоєнні емігрантські енциклопедичні та краєзнавчі проекти, 1949-1993“ (українською мовою). Д-р К. Кебузинська є бібліотекарем-славистом в Університеті Торонто, має ступінь доктора філософії з літературознавства в Університеті Брандейса та ступінь магістра інформатики та французьких і жіночих студій. Понад 30 років працює в академічних бібліотеках, архівах та музеях і є куратором виставок. Д-р К. Кебузинська є дійсним членом НТШ Канади.

Д-р Роде говорив про українські студії як окремий український спосіб проведення наукових досліджень. Він описав умови, в яких ця ідея виражалася, обговорювалася та вдосконалювалася – умови, що характеризувалися специфічними культурами знань, які існували раніше. Він пояснив, що коли у 1894 році до Львівського університету на посаду завідувача прийшов історик і філолог Михайло Грушевський, його катедра була на тому, що на той час називалося русинознавством, але він цілеспрямовано викладав історію України. І він робив це, незважаючи на те, що це не вважалося точною наукою. Але парадигма знання Грушевського (дослідження історії України має бути міждисциплінарним) призвела до зіткнення культур знань як усередині, так і поза колом, яким мало стати НТШ. На Грушевського глибоко вплинуло визначення національності його колишнього професора Володимира Антоновича.

Під час Першої світової війни та міжвоєнного періоду різноманітні тенденції спричинили розпад організації на різні групи інтересів. Багато

членів були репресовані, арештовані та вислані до Сибіру. Інших мобілізували до армії Габсбургів. Ще інші переїхали до Відня та інших міст. Деякі взяли за пропагандистську роботу, щоб уникнути військових дій. Більшості вдалося продовжити роботу навколо виправдання української нації. Цей період мобільності був активним і важливим, публікації членів виходили різними мовами.

У Львові будівлі Товариства часто використовувалися військовими, і як споруди, так і документи, які в них зберігалися, були сильно пошкоджені російською армією. Члени місцевого Товариства брали активну участь у прибиранні та порятунку аж до 1920-их років. Товариство зацікавилось і активно проводило інформаційно-просвітницьку роботу серед населення. Ці обставини проклали шлях для Товариства розбудувати свої дослідження, а також заснувати музеї, що, у свою чергу, призвело до нового погляду на Товариство та його роботу, як на загальне благо. Цей новий етап розвитку організації включав нову важливу роллю, як виробника навчальних ресурсів для шкіл.

З плином цього періоду з'явилися нові можливості, які фінансувалися політично. Серед них – відзначення та вшанування пам'яті визначних українських діячів, будівництво архіву та створення Музею українського національного-визвольного руху (1914-1921 рр.). Ці заходи допомогли згуртувати організацію, зокрема навколо авторського проекту узагальнення та стандартизації українських знань в „Енциклопедії українознавства“.

Проф. Сисин розповів про те, якою була золота ера НТШ, коли Україна стала повноправною частиною наукової карти світу. Він зупинився на яскравому листі 1904 року о. Михайла Зубрицького до М. Грушевського. О. Зубрицький – греко-католицький священник, український етнограф, фольклорист, історик, громадський діяч (зокрема місцевого самоврядування ЗУНР), публіцист, з 1904 року дійсний член НТШ; єдиний сільський священник, який досяг цієї посади. Написаний тодішньою автентичною галицькою мовою, лист хвалив наполегливі зусилля Грушевського, незважаючи на всі перешкоди, з якими він стикався. Зубрицький висловив радість і вдячність за обрання дійсним членом Товариства.

Листування ілюструє важливість тогочасного членства: поважний внесок в українську науку, навіть і зокрема, звичайного сільського священника. Зубрицький виявив тонке розуміння ідентичності, стурбованість неспокоїними часами для Товариства, усвідомлення напруженості між містом і селом, вимоги та виклики, з якими сам стикався у своїй роботі, зумовлені значною мірою географічною віддаленістю, та значення діяльності НТШ для європейського шляху українського народу.

Проф. Сисин згадав про величезний вплив нещодавнього „воскресіння“ Колядки про Софійський собор із збірки колядок Зубрицького, яку на минулі різдвяні свята в Україні вперше за 400 років виконала українська співачка Тіна Кароль. Колядка є прикладом того, як українці зуміли зберегти пам'ять про свою єдність, навіть перебуваючи під владою різних держав.

Проф. Сисин також розповів про власний науковий досвід перекладу та видання творів Грушевського. Зосереджуючись на 4-му тому Грушевського про Литву та Польщу, він звернув увагу на коментар д-ра Роберта Фроста з Абердинського університету (Шотландія), який висловив здивування великим поступом українських учених у Золотій ері, незважаючи на всі спроби польського уряду перешкоджати їхній роботі. У Золотій ері стало зрозуміло, що для України та її майбутнього життя необхідно не університетська освіта, а дослідження, які проводяться через НТШ.

Проф. Сисин зазначив, що наука не однаково розвивалася на сході та заході України. Вирішальну роллю у значенні наукової діяльності у Львові відіграло нове покоління вчених. Вийшла друком фундаментальна праця Грушевського „Історія України-Руси“. Це було тому, що русини, хоч і мали свої інституції, не розвинули своєї мови, не створили відповідної науки. Товариство чітко розуміло, що організація має бути науковою, щоб колись стати науковою установою з викладанням і видавництвом українською мовою.

Д-р Кебузинська пояснила, що, будучи бібліотекарем Гарвардського університету під час проголошення незалежності України в 1991 році, вона відповідала за запити з усього світу. Люди шукали біографічні відомості про українських письменників, композиторів, художників; демогра-

фічну інформацію про Україну; географічні та історичні відомості про міста та регіони; пояснення україномовних документів; розташування статей, книг і веб-сайтів; перевірку цитування; відомості про історію України; переклади матеріалів з української мови та допомогу у вирішенні юридичних питань.

На той час єдиними достовірними й доступними ресурсами були енциклопедичні видання НТШ: „Енциклопедія українознавства“ 1 (1949); „Енциклопедія українознавства“ 2 (1955-1984); „Ukraine: A Concise Encyclopedia“ (англ.), т. 1 (1963), т. 2 (1971); та „Encyclopedia of Ukraine“ (англ.), т. 1-2 (А-К, 1984, 1988). Англійськомовні матеріали було мало (всього 1,500 книг у 1991 р.). Бракувало авторитетного матеріалу про етнічні групи України, а також з літературознавства. На допомогу їй прийшли фундаментальні видання НТШ, авторами яких були д-р Володимир Кубійович, д-р Юрій Луцький та ін.

Ще 1948 року прозвучала ідея видання енциклопедії іншими мовами, зокрема англійською, і робота над цим велася паралельно з оригінальною україномовною версією. У 1963 р. вийшов перший із двох томів англійської версії – „Ukraine: A Concise Encyclopedia“ (другий – у 1971 р.). Це видання користувалося великим попитом і було високо оцінено міжнародними вченими. У 1976 р. редакція уклала партнерство з КІУС в Едмонтоні, який взяв на себе фінансування та редагування. Нова англійськомовна „Енциклопедія українознавства“ вийшла друком загалом у 5 томах, останній у 2001 році.

Д-р Кебузинська зазначила, що за останні 40 років українцям діяспори вдалося випустити чотири енциклопедії. Продовжується робота над „Енциклопедією української діяспори“ та „Енциклопедією сучасної України“, а також „Інтернет-енциклопедією України“ (IEU) під керівництвом КІУС.

Під час обговорення було звернуто увагу на постійні видання НТШ, „Енциклопедію Наукового товариства імені Шевченка“, а також „Записки НТШ“, що виходять з 1892 року – до 1930-их років у Львові та понад 50 наступних томів у США. В Україні видання відновлено в 1990 році.

Посилання на відео конференції та інформацію про інші зовнішні заходи НТШ Канади можна знайти за посиланням: <https://ntsh.ca/>.